

Nhân quyền tốt hơn sẽ giảm thuyền nhân

Nguyễn Quang Duy

Thảm trạng thuyền nhân Việt sau 1975 là câu chuyện không thể quên

Rời đất nước đã là một quyết định khó khăn. Ra đi trên một chiếc thuyền thiếu an toàn, thiếu nước, thiếu lương thực, lênh đênh trên biển hằng tháng, không biết bến bờ, không biết sống chết và không biết có được chấp nhận là thân phận của các thuyền nhân.

Những người không còn cơ hội để lựa chọn khác hơn.

Là một thuyền nhân tị nạn cộng sản đang định cư tại Úc, xin chia sẻ một số suy nghĩ và nhận định về các làn sóng thuyền nhân đến Úc, một đề tài luôn gây nhiều chú ý và tranh cãi.

Tổ tiên thổ dân Úc đến Úc bằng thuyền. Người Tây Phương đến Úc bằng thuyền. Người tị nạn cộng sản Nga và Đông Âu đến Úc bằng thuyền. Người tị nạn Đông Timor đến Úc bằng thuyền. Người Việt, rồi người Afghanistan, Pakistan, Sri Lanka, Iran, Iraq... đến Úc bằng thuyền.

Phải chăng Úc là quốc gia của thuyền nhân?

Vừa rồi, tôi có tham dự một sinh hoạt cộng đồng, vị quan khách được mời chính là cựu Thủ tướng Tự Do Malcolm Fraser. Ông một ân nhân cộng đồng, giữa thập 1970, trong khi nhiều chính trị gia còn đeo đuổi chính sách Úc châu của người da trắng, ông Fraser đã đứng ra đấu tranh và ban hành chính sách định cư người Việt tại Úc. Ông là một nhà lãnh đạo có tài, có đức luôn sẵn lòng đấu tranh cho những người bất hạnh, cho thổ dân, cho thuyền nhân.

Thế nhưng trong thời gian ông làm Thủ Tướng, số thuyền nhân Việt đến Úc gia tăng, gây ra nhiều tranh cãi và thúc đẩy chính phủ Fraser tích cực hỗ trợ xây dựng các trại tị nạn tại Đông Nam Á và nhanh chóng nhận chực ngàn thuyền nhân đến Úc định cư.

Năm 1989, khi các trại tị nạn cộng sản Đông Nam Á đóng cửa, thuyền nhân phải qua thanh lọc, lại một lần nữa con số thuyền nhân Việt đến Úc đột ngột gia tăng. Đến năm 1992, chính phủ Lao Động

Paul Keating phải ban hành luật giữ các thuyền nhân trong các Trung tâm để thanh lọc và cứu xét các hồ sơ xin tị nạn.

'Thuyền nhân thế hệ mới'

Đến đầu thập niên 2000, một làn sóng thuyền nhân mới từ Nam Dương hay Mã Lai đã đổ xô đến Úc. Đa số các thuyền nhân xuất phát từ Afghanistan, Pakistan, Iran, Iraq hay Sri Lanka, họ đến Nam Dương hay Mã Lai mượn đường sang Úc.

Để đối phó chính phủ Tự Do John Howard cho ban hành Giải pháp Thái Bình Dương giữ thuyền nhân tại hai đảo Nauru và Manus của nước Papua New Guinea, họ chỉ được cấp giấy bảo vệ tạm thời và một số tàu tị nạn đã bị kéo ra khỏi hải phận Úc bỏ lênh đênh trên biển.

Chính sách của Chính phủ Tự Do Howard đã bị công luận lên án gắt gao, nhất là khi một số thuyền nhân đã tử nạn do bị Hải Quân Úc kéo ra khỏi hải phận Úc bỏ lênh đênh trên biển. Cựu thủ tướng Tự Do Malcolm Fraser đã phản đối chính sách này bằng cách bỏ đảng Tự Do, ông cho biết đảng này không còn phục vụ lý tưởng tự do mà ông hằng đeo đuổi.

Khi Chính phủ Lao động Kevin Rudd được bầu lên, giải pháp Thái Bình Dương đã bị tức thời bãi bỏ. Nhưng Thủ Tướng Kevin lại không đưa ra được giải pháp thay thế, số thuyền nhân lại tiếp tục gia tăng và đây là một trong những lý do ông đã bị bà Julia Gillard đảo chánh.

Chính phủ Julia Gillard đưa ra Giải pháp Đông Timor và Giải Pháp Mã lai nhưng đều bị Tối Cao Pháp Viện Úc phán quyết là bất hợp pháp. Cuối cùng tháng 8-2012 bà Julia đã phải quay lại giải pháp Thái Bình Dương do Chính phủ Tự do Howard đề ra.

Hiện có trên 40,000 hồ sơ thuyền nhân xin tị nạn chưa được cứu xét và từ đầu năm 2013 đến nay đã có trên 15,000 thuyền nhân mới đến Úc. Hằng năm chi phí lên đến hàng tỉ Úc kim là một lý do để không ít người Úc đòi hỏi chính phủ phải có một giải pháp mang lại kết quả cụ thể. Ngày 26-6-2013, ông Kevin lật đổ bà Julia.

Đến ngày 19-7-2013, Thủ Tướng Úc Kevin Rudd và Thủ Tướng Papua New Guinea Peter O'Neill đã ký một 'Hiệp định Định cư trong Khu vực'. Ông Kevin cho biết "...bất kỳ thuyền nhân nào đến Úc để xin tị nạn sẽ không được tiếp nhận định cư ở Úc...".

Theo hiệp định này, những thuyền nhân đến Úc sau khi Hiệp Định được ký kết sẽ bị chuyển đến Papua New Guinea để được cứu xét và định cư tại quốc gia này. Cũng theo hiệp định, trung tâm tạm giữ trên đảo Manus sẽ được mở rộng để có thể chứa 3.000 thuyền nhân.

Hiệp định vừa được thông báo thì ngay ngày hôm sau, ngày 20-7-2013, một cuộc bạo loạn đã xảy ra tại trung tâm tạm giữ trên đảo Nauru. Toàn trung tâm bị đốt phá không còn tiếp tục sử dụng được. Rồi tin tức cho biết những thuyền nhân trong trung tâm trên đảo Manus bị hiếp, bị bạo hành, bị khủng bố,... nhân viên điều hành biết được nhưng không có hành động cụ thể nào...

Úc là thành viên đã ký Công Ước Liên Hiệp Quốc về Người Tị Nạn 1951 và theo Công Ước này, Úc phải có bốn phận giúp đỡ người tị nạn trong thời gian họ nộp đơn xin tị nạn. Điều kiện tị nạn và an toàn ở các Trung tâm tạm giữ trên đảo Manus và Nauru luôn là nỗi ưu tư của Cao ủy Liên Hiệp Quốc và của các Tổ chức Nhân Quyền và Người Tị Nạn.

Thủ tướng Kevin Rudd "Bất kỳ thuyền nhân nào đến Úc để xin tỵ nạn sẽ không được tiếp nhận định cư ở Úc"

Bởi thế giải pháp Papua New Guinea của Thủ Tướng Kevin Rudd đã gặp ngay phản ứng của các Tổ chức Nhân Quyền và Người Tị Nạn. Giải pháp này có thể bị đưa ra Tối Cao Pháp Viện, có thể sẽ được phán quyết là bất hợp pháp, cũng như các giải pháp đã được chính phủ Lao Động Julia Gillard đưa ra năm 2008.

Khi thuyền nhân đã được nhận là người tị nạn, đương nhiên họ có quyền xin được định cư tại Úc, nhất là những người đã có gia đình đang sinh sống tại Úc. Như vậy giải pháp và tuyên bố của Thủ tướng Kevin có thể chỉ có giá trị xin phiếu cho kỳ tranh cử vài tuần sắp tới.

Rõ ràng vấn đề thuyền nhân là một vấn đề gây nhiều tranh cãi và vẫn chưa có giải pháp cụ thể để giải quyết. Nói thẳng ra vấn đề thuyền nhân phải giải quyết từ gốc, từ nguyên nhân đã tạo ra hiện tượng thuyền nhân.

Không ngừng ra đi

Trường hợp Việt Nam khi đảng Cộng sản còn đó, còn độc quyền chính trị, còn đàn áp nhân quyền thì vẫn còn người tị nạn cộng sản.

Những năm 2006, để gia nhập các tổ chức quốc tế đảng Cộng sản đã phải ngừng tay đàn áp Phong Trào Dân Chủ. Những năm này gần như không có các thuyền nhân Việt Nam đến Úc.

Khi đã được gia nhập các tổ chức quốc tế, đảng Cộng sản lại xuống tay đàn áp và càng ngày càng trở nên tàn bạo hơn. Đảng Cộng sản càng đàn áp thì số người bỏ nước ra đi càng gia tăng. Năm 2010 chỉ 31 người, năm 2010 tăng lên 101 người, đến năm 2012 có 50 người, thì năm 2013 tính đến ngày ông Kevin Rudd thông báo giải pháp mới đã có 759 người Việt đến Úc bằng thuyền.

Đa số thuyền nhân là những người công giáo bị đàn áp do tranh đấu bảo vệ giáo xứ Thái Hà, một số khác bị khủng bố trong các vụ tranh tụng đất đai bị nhà nước trưng thu, cũng có người là thành viên của các tổ chức đấu tranh như Khối 8406.

Để được chấp nhận là người tị nạn, các thuyền nhân phải chứng minh họ lo sợ bị đàn áp, bị hành hạ, bị bắt bớ bị tù đày, vì lý do chính kiến hay vì sự kỳ thị chủng tộc, kỳ thị tôn giáo theo điều khoản thứ nhất trong Công ước quốc tế về người tỵ nạn 1951.

Cộng sản Việt Nam sử dụng các điều luật hình sự vu vơ như điều 79, điều 88 và đặc biệt điều 258 để khép những bản án vô lý. Việc nhà báo Trương Duy Nhất và nhà văn Phạm Đình Trọng bị bắt thì ai viết blog, ai sử dụng Facebook cũng khó tránh khỏi có ngày vào tù.

Người tị nạn Việt Nam tại trại cấm Hong Kong trong thập niên 1980

Chỉ cần tham dự một cuộc biểu tình là bị an ninh theo dõi. Chỉ cần diễn đạt chính kiến như nhà báo Nguyễn Đắc Kiên là bị mất việc. Nhiều người bất đồng chính kiến bị từ chối xuất hay nhập cảnh Việt Nam. Những người bất đồng chính kiến bị cô lập kinh tế, bị khủng bố tinh thần, bị kiểm soát đi lại, bị bạo hành, bị tù đày.

Dân oan bảo vệ đất bị đàn áp. Tín đồ Tin Lành, Hòa Hảo, Cao Đài vì không theo các giáo phái quốc doanh bị đối xử kỳ thị. Những hoàn cảnh nêu trên đều là những bằng chứng để chứng minh là người tị nạn cộng sản.

Khi đến Úc các thuyền nhân được lập hồ sơ và sau đó được Bộ Di Trú cứu xét. Các đơn xin bị bác, sẽ được Tòa Án Tài phán Tị nạn (Refugee Review Tribunal) cứu xét và phán quyết. Nếu Tòa Án này bác, người tị nạn có thể kháng cáo lên Tòa Án Tối Cao.

Với một hệ thống hành pháp và tư pháp độc lập như thế có đến 90 phần trăm các thuyền nhân đến Úc được chấp nhận là tị nạn chính trị. Tỷ lệ được chấp nhận tị nạn chính trị có thể cao hơn cho các thuyền nhân Việt Nam. Chỉ vài trường hợp thuyền nhân Việt bị bác đơn và tự nguyện xin quay về nguyên quán.

Nhìn chung, thuyền nhân là một vấn đề chưa có giải pháp cụ thể và luôn được tranh cãi. Giải pháp cho vấn đề phải phát xuất từ nguồn đã tạo ra hiện tượng thuyền nhân.

Khi nhân quyền đã được tôn trọng, khi quyền mưu cầu hạnh phúc đã được bảo đảm, người dân sẽ không bỏ nước ra đi, hay nếu muốn đi họ sẽ tìm những phương cách an toàn hơn thay vì phải trở thành những thuyền nhân lênh đênh trên biển không biết số phận ra sao.

Nguyễn Quang Duy

Melbourne, Úc Đại Lợi

26/7/2013

www.vietnamvanhien.net